

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI

**“RAQAMLI IQTISODIYOT VA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI”
KAFEDRASI**

Qo‘lyozma huquqida

UDK: 6П2.15.7:378

ADILBOYEVA (KURBANOVA) SHOHISTA AXMAD QIZI

**OLIV O‘QUV YURTIDA TA’LIM JARAYONINI RAQAMLI
PLATFORMALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH YO‘LLARI**

70310106 – “Iqtisodiyotda axborot texnologiyalari va tizimlari”

mutaxassisli bo‘yicha

Magistr

akademik darajasini olish uchun yozilgan

DISSERTATSIYA

Ilmiy rahbar:

i.f.n., dotsent Sh.I.Xashimxodjayev

Toshkent-2024

Magistrlik dissertatsiya ishi “Raqamli iqtisodiyot va axborot texnologiyalari” kafedrasida dastlabki himoyadan o‘tgan.

2 -sonli bayonnoma “24” 04 2024 y.

Kafedra mudiri v.v.b.: Vafoyev B.R. [imzo] 22.05.24
imzo sana

Ilmiy rahbar: Xashimxodjayev Sh.I. [imzo] _____
imzo sana

Talaba: Adilboyeva Sh.A. [imzo] _____
imzo sana

“Himoyaga tavsiya etiladi”

“Raqamli iqtisodiyot va axborot texnologiyalari” kafedrası
mudiri v.v.b., dots. B.R. Vafoyev [imzo]
“17” 05 2024 yil

Himoya 2024 yil “____” _____soat _____ da Toshkent davlat
iqtisodiyot universitetida bo‘lib o‘tadi.

ANNOTATSIYA

Ushbu dissertatsiya ishi raqamli platformalar jahon iqtisodiy tizimining raqamli transformatsiyasi talablariga muvofiq oliy ta'lim muassasalarining innovatsion strategiyasini ishlab chiqish uchun asos ekanligini isbotlaydi. Bundan tashqari, raqamli platformalar hozirda universitet uchun «raqamli universitet» maqomiga erishish uchun muhim tarkibiy qismlardan biri bo'lib, universitetning raqamli infratuzilmasini rivojlantirishga hissa qo'shadi va raqamli texnologiyalar darajasini oshiradi. Qolaversa, universitetdagi ta'lim jarayoni ishtirokchilarining buyumlar interneti, blokcheyn, mashinali o'qitish va sun'iy intellekt, Big Data, kvant texnologiyalari, robotlashtirish va shu kabi raqamli texnologiyalardan foydalanish imkoniyatini belgilaydigan raqamli kompetensiyasini oshiradi, bu esa oxir-oqibatda mamlakat iqtisodiyoti tarmoqlari va sohalari uchun yuqori malakali mutaxassislarni tayyorlashga xizmat qiladi.

ANNOTATION

This dissertation proves that digital platforms are the basis for the development of innovative strategies of higher education institutions in accordance with the requirements of the digital transformation of the world economic system. In addition, digital platforms are now one of the important components for the university to achieve the status of "digital university", contribute to the development of the university's digital infrastructure and increase the level of digital technologies. In addition, the educational process at the university will increase the digital competence of the participants, which will determine the access to the Internet of Things, blockchain, machine learning and artificial intelligence, Big Data, quantum technologies, robotics and similar digital technologies, which will ultimately improve the country's economic sectors. and serves to train highly qualified specialists for the fields.

MUNDARIJA

Annotatsiya.....	3
Mundarija.....	4
Keltirilgan jadvallar ro'yhati.....	5
Keltirilgan rasmlar ro'yhati.....	6
Keltirilgan qisqartmalar.....	7
KIRISH.....	8
Dissertatsiya mavzusining asoslanishi va uning dolzarbligi.....	8
Tadqiqot obekti va predmeti.....	10
Tadqiqot maqsadi va vazifalari.....	10
Tadqiqotning ilmiy yangiligi.....	10
Tadqiqotning asosiy masala va farazlari.....	11
Tadqiqot natijalarining ilmiy-nazariy va amaliy ahamiyati.....	11
Dissertatsiya tarkibining qisqacha tavsifi.....	11
I-BOB. ADABIYOTLAR SHARHI.....	13
1.1 Kirish.....	13
1.2 Mavzuga oid ilmiy-nazariy qarashlar sharhi.....	16
1.3 Mavzuga oid meyoriy-huquqiy hujjatlar sharhi.....	30
II-BOB. TADQIQOT METODOLOGIYASI.....	33
2.1 Tadqiqot dizayni.....	33
2.2 Ma'lumotlarni to'plash jarayoni.....	33
2.3 Tahlil uchun qo'llaniladigan usullar.....	33
2.4 Tadqiqotni o'tkazish uchun zarur sharoitlar.....	34
2.5 Tadqiqot jarayonida kutilayotgan muammolar va ularning yechimi	34
2.6 Tadqiqotdan kutilayotgan ilmiy va amaliy natijalar.....	35
III-BOB. TAHLIL VA NATIJALAR.....	36
3.1 Oliy ta'lim muassasasining o'quv jarayoni tashkil etish va uni boshqarishning zamonaviy yechimlari.....	36
3.2 Raqamli platformalar – zamonaviy oliy ta'lim uchun eng samarali vosita sifatida.....	42
3.3 Raqamli ta'lim platformalarini sun'iy intellekt asosida takomillashtirish yo'llari.....	57
XULOSA.....	72
Tadqiqot savoliga tegishli natijalarning qisqacha ifodasi.....	72
Tadqiqotning asosiy taklif va tavsiyalari.....	73
Tadqiqot cheklovlari va kelgusi tadqiqotlar uchun takliflar	73
FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI.....	75
ILOVALAR.....	80

KIRISH

Magistrlik dissertatsiyasi mavzusining asoslanishi va uning dolzarbligi.

Mustaqilligimiz tufayli amalga oshirilayotgan bozor iqtisodiyoti jarayonlari, tushunchalari va kishilarning erkin raqobatda qatnashishlari, mulkchilik maqomining o'zgarishlari talaba-yoshlarning endigina shakllanayotgan shaxsiyatida o'z izini qoldiradi va ulardan asta-sekinlik bilan bo'lsada moslashib borishni talab etadi. Respublikamizda ta'lim-tarbiya tizimini tubdan islox qilinishining bosh sabablaridan biri xam, shaxsning yangicha davrga mos, yangicha fazilatlarini shakllantirishga bo'lgan ehtiyojdir. Bularni e'tiborga olgan holda hozirgi kundagi oliy ta'lim tizimida, jumladan iqtisodiyot ta'lim yo'nalishdagi oliy ta'lim tizimida talabalarga bilim, ko'nikma va malakalarni yetkazib berish muammolarini xal qilish masalasi dolzarb tus olmoqda.

Respublikamizda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish hamda iqtisodiy salohiyat ko'p jihatdan oliy ta'lim muassasalarining faoliyatiga bog'liq. Shu munosabat bilan oliy ta'lim muassasalarini har tomonlama rivojlantirish, boshqaruv kadrlari, professor-o'qituvchilar tarkibini yangilash, boshqaruv jarayonlarida zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanish – O'zbekistonda ta'lim siyosatining bosh yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

Mamlakatimizda oliy ta'lim muassasalarini rivojlantirish, ularning moddiy-texnik bazasini mustahkamlash, zamon talablariga javob beradigan va raqobatbardosh yangi ta'lim yo'nalishlari va mutaxassisliklarini tashkil etish, xorijiy davlatlar ta'lim tizimida qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari va zamonaviy adabiyotlaridan foydalanish masalalari kun tartibidagi eng dolzarb masalalardan biridir.

O'zbekiston Respublikasini 2017-2021 yillarda yanada rivojlantirishning Harakatlar strategiyasida ham ta'lim sohasiga katta e'tibor qaratilgan, jumladan: "... ta'lim muassasalarini qurish, rekonstruksiya qilish va kapital ta'mirlash, ularni zamonaviy o'quv va laboratoriya asboblari, kompyuter texnikasi va o'quv-metodik